

Współfinansowane przez Unię Europejską

Program zmodyfikowany mobilności kadry w programie Erasmus+ w postaci udziału nauczyciela w kursie FOUR DIFFERENT TECHNIQUES OF CERAMIC DECORATION w Studio d'Arte Ceramica Luca Canavacchio w Borgo San Lorenzo (Włochy) w dn. 19-22.05.2025 w ramach umowy 2023-1-PL01-KA121-VET-000119951, projekt Maestri italiani 2

Program zajęć dodatkowych

„Eksperymentalne zajęcia z ceramiki”

Realizacja w Katolickim Liceum Sztuk Plastycznych

im. Piotra Jerzego Frassati w Nowym Sączu

Opracowała: mgr Patrycja Zelek

I. Charakterystyka programu

Program „Eksperymentalne zajęcia z ceramiki” przeznaczony jest dla wszystkich uczniów Katolickiego Liceum Sztuk Plastycznych, którzy chcą rozwijać swe zamiłowania do ceramiki, niezależnie od specjalności i zarazem współtworzyć ostateczną koncepcję obowiązkowych zajęć a także eksperymentować wspólnie z nauczycielem, zanim dana technika czy technologia trafi zestawu tematów i ćwiczeń z rzeźby.

Przewiduje on zajęcia teoretyczne na których, będzie przedstawiony skrócony zarys historii ceramiki oraz podstawowe zagadnienia z nią związane. Zawiera on również zajęcia praktyczne na których, uczniowie będą poszerzać i rozwijać swoją wiedzę i umiejętności w zakresie pracy twórczej w ceramice.

Program będzie ewoluował w kierunku programu zajęć, dla tych, którzy, nie będąc na specjalizacji z ceramiki, bo nie mamy jej w szkole, potrzebują większej wiedzy i umiejętności i pogłębiania umiejętności zdobytych podczas zwykłych zajęć lekcyjnych, także na potrzeby wykorzystania w innych specjalizacjach .

II. Uwagi realizacyjne programu

Program będzie realizowany na zajęciach dodatkowych w cyklu spotkań, które będą odbywać się raz w tygodniu w pracowni ceramiki.

III. Cele ogólne

1. Zdobycie podstawowej wiedzy i umiejętności związanych z ceramiką
2. Rozwijanie umiejętności projektowania i planowania pracy
3. Zapoznanie się i zrozumienie różnych procesów twórczych w ceramice
4. Zdobycie podstawowych umiejętności wypału i szkliwienia ceramiki
5. Zrozumienie procesu tworzenia i rozwijanie kreatywności poprzez eksperymenty technologiczno-artystyczne

IV. Cele szczegółowe

1. Uczniowie zapoznają się z historią ceramiki, poznają rodzaje gliny oraz proces jej przygotowywania. Zdobywają wiedzę teoretyczną i praktyczną na temat technik modelowania ceramiki oraz narzędzi i sprzętów wykorzystywanych do tego celu.
2. Uczestnicy zajęć tworzą autorski projekt ceramiczny. Przy pomocy prowadzącego starają się zaplanować proces twórczy oraz technikę modelowania dopasowaną do autorskiego pomysłu.
3. Poprzez własną twórczość oraz obserwację pracy innych uczniów zapoznają się w praktyce z poszczególnymi procesami dopasowanymi do wybranej wcześniej techniki modelowania.

4. Uczniowie przy współpracy z prowadzącym wypalają, następnie zapoznają się z różnymi metodami szkliwienia i stosują je przy własnych pracach, a także eksperymentują w zakresie technologii.

IV. Sposoby osiągnięcia celów

Program zajęć zakłada stworzenie takich sytuacji, w których uczeń będzie odbiorcą, obserwatorem, współuczestnikiem, współtwórcą i twórcą podejmowanych działań dzięki czemu wszystkie zamierzone cele zostaną osiągnięte. Nauczyciel prowadzący lekcje będzie wsparciem, inspiratorem, koordynatorem promującym twórczą działalność i umożliwiającym prezentację efektów działań uczniów.

Wskazane jest, by stosować atrakcyjne formy osiągania celów i urozmaicone metody pracy. Prowadzący zajęcia:

- wykorzystuje aktywizujące metody i techniki,
- pokazuje przykładowe realizacje znane z historii sztuki i sztuki współczesnej.
- pobudza kreatywność uczniów i inspiruje (ekspozycja twórczości),
- stosuje metody działań praktycznych,
- motywuje uczniów do eksperymentowania i pobudza kreatywność poprzez krótkie zadania manualne,

V. Opis zakładanych umiejętności ucznia

Uczeń zna :

- rodzaje glin i mas ceramicznych,
- podstawowe narzędzia i sprzęty,
- typy ceramiki,
- techniki modelowania,
- podstawowe zagadnienia związane z wypałem ceramiki

Uczeń potrafi :

- stworzyć projekt i dopasować metodę modelowania
- potrafi wymienić różne rodzaje gliny
- wymodelować ręcznie autorską formę
- przygotować wykonaną formę do wypału

-wykonać proste zdobienia ceramiki

Opis planowanych ćwiczeń i zastosowanych technik, z uwzględnieniem rezultatów udziału w kursie:

Ćwiczenie I - kolorowanie powierzchni jednolitym kolorem

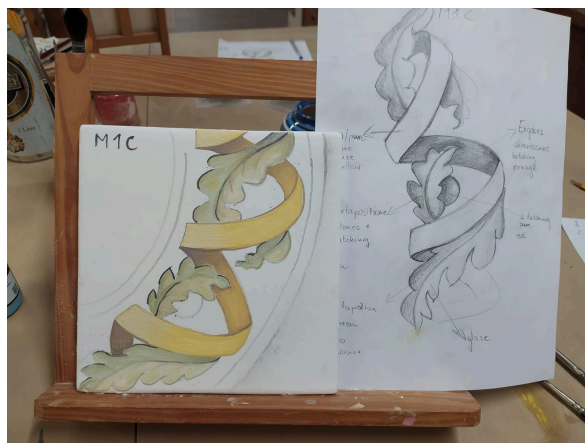
Cele:

- Zapoznanie z różnymi rodzajami pigmentów angob i szkliv na białym szkliwie cynowym
- zwrócenie uwagi na różnice, trudności i możliwości różnych metod zdobienia

Przebieg:

- Przygotowanie płytek ceramicznych o grubości ok 1 cm
- Pozostawienie do wyschnięcia i wypalenie na biskwit
- Szklwienie płytek białym szkliwem cynowym
- Rozrysowanie trzech równych kwadratów - każdy z nich będzie wypełniany inną techniką
  - I kwadrat- czysty kolor (technika tradycyjna)
  - II kwadrat - angoby
  - III kwadrat - mieszanie pigmentów i angoby
- Szklwienie szkliwem transparentnym
- ★ Wypał końcowy 950 - 1000C

Ćwiczenie II - Majolika - płytki dekoracyjna inspirowana tradycyjnymi wzorami włoskimi

Cele:

- Zapoznanie uczniów z techniką - historia i rodzaje ornamentów. Poznanie tradycji majoliki w kontekście sztuki europejskiej.
- Rozwijanie umiejętności projektowania.
- Ćwiczenie precyzji malowania i skupienia.

Przebieg:

★ Projektowanie wzorów w oparciu o tradycyjne motywy włoskie (2h)

- projektowanie kompozycji na papierze- format 15x15cm
- Inspiracje; włoska majolika, motywy roślinne

★ Przygotowanie płytek ceramicznych o grubości ok 1 cm

★ Pozostawienie do wyschnięcia i wypalenie na biskwit

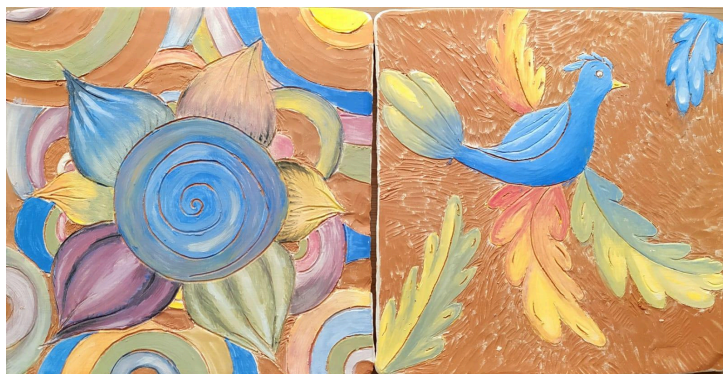
★ Szklwienie płytek białym szkliwem cynowym

★ Przenoszenie wcześniej przygotowanego wzoru na płytki na wyschnięte szkliwo, uczniowie przenoszą projekt na powierzchnię płytki historyczną metodą spolvero

- dziurkowanie szkicu igłą po konturze w odstępie ok 3 mm dziurka od dziurki
- następnie przykładamy kalkę z dziurkami na wcześniej przygotowaną i szklwioną płytkę

- następnie pyłem węglowym umieszczonym w bawełnianym materiale przecieramy kalkę tak aby przez dziurki dostał się na płytkę i pozostawił ślad
- ★ Malowanie wzoru rozpoczynamy od najjaśniejszych kolorów
- ★ Cieniowanie wykonujemy dzięki używaniu większej ilości wody w jaśniejszych miejscach. Bardziej nasycony pigment danego koloru dajemy w cieniach dzięki temu budując złudzenie trójwymiarowości ornamentu
- ★ Malowanie w ten sposób jest trudne ze względu na suchy pigment który, jest podłożem dlatego trzeba wykazać się dużą precyzją
- ★ Na koniec nakładamy szkliwo transparentne błyszczące.
- ★ Wypał końcowy 950 - 1000OC

III Ćwiczenie - dekoracyjna płytkę techniką sgraffito połączona z malowaniem angobami

Cele:

- Zapoznanie z techniką sgraffito
- Utrwalenie pracy angobami
- Ćwiczenie z komponowania w kwadracie
- Rozwijanie umiejętności planowania warstw dekoracyjnych w ceramice
- Uwrażliwianie na fakturę, strukturę oraz kontrast barw

Przebieg:

- Projekt graficzny - kompozycja powinna łączyć partie do wygrawerowania (sgraffito) np. linie, kontur, tło oraz płaszczyzny do pomalowania angobami
- Format płytki 20x20 cm

- Przygotowanie płytki ceramicznej ok 1 cm grubości, powierzchnia powinna być idealnie gładka-ewentualnie przetarta gąbką.
- Płytkę należy pozostawić do lekkiego przeschnięcia - do stanu "skóry" (leather hard)

Nakładanie angoby bazowej:

- Na lekko przeschniętą płytkę nakładamy angobę bazową może być w dowolnym kolorze (czarna, biała), następnie pozostawiamy do lekkiego przeschnięcia. Powierzchnia nie powinna się lepić ale nie może być całkiem sucha.

Przeniesienie wzoru, rycie i malowanie:

- Uczniowie przenoszą projekt metodą spolvero,
- Wydrapują tło lub inne elementy tak aby zdrapać warstwę angoby aż do gliny
- Na płaskich powierzchniach gdzie pozostała angoba uczniowie malują różnymi kolorami angoby tak aby wzór był ciekawy i bogaty
- Angoby można nakładać warstwowo lub z użyciem technik malarskich (mokre na mokre, laserunki)

Wypał - po całkowitym wyschnięciu wypalamy płytę na biskwit

Ocenianie i monitorowanie postępów

Nie przewiduje się oceniania z racji fakultatywnego charakteru zajęć. Monitorowanie postępów odbywa się na podstawie wykonywanych ćwiczeń.